

เทศน์เช้า วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๔

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ฟังธรรมนะ เขาว่า “ธรรมะเป็นธรรมชาตินะ”

เราต้องพูดก่อนว่าเราขอแสดงความเสียใจ เห็นใจ กับผู้ที่ประสบอุทกภัย แต่ที่นี่เขาพูดถึงธรรมะไง ถ้าธรรมะเป็นธรรมชาติ ธรรมะเป็นธรรมชาตินะ เวลาภัยพิบัติมันมานั้น ธรรมชาติหรือเปล่า ถ้าธรรมชาติมันทำลายคนขนาดไหน

ธรรมะเป็นธรรมชาติ.. ธรรมะเป็นธรรมชาติ..

สภาวะธรรมก็เหมือนกัน สภาวะธรรมก็คือธรรมชาติ สภาวะธรรมคืออารมณ์ ความรู้สึก การเปลี่ยนแปลง นั่นคือสภาวะธรรม แต่ธรรมะไม่ใช่สภาวะ ธรรมะจริงๆ เป็นธรรมะเพราะเป็นอกุปป์ธรรม มันเหนือใจ ถ้าธรรมะมันเหนือใจ โลกกับธรรม ธรรมมันเหนือใจ เหนือธรรมชาติ ถ้าเหนือธรรมชาติมันเหนืออย่างไร

ถ้าธรรมะเป็นธรรมชาติ สภาวะธรรมเป็นธรรมชาติ เต็มๆ เวลามันไม่พอใจมันคืนรนของมันนั่นก็สภาวะธรรมนะ เวลามันคืนรนของมัน มันต่อต้านพ่อแม่มัน นั่นคืออะไร นั่นคือสภาวะอันหนึ่งเพราะมันโกรธ มันไม่พอใจ มันไม่ได้สมหวังมัน นั่นก็เป็นสภาวะ เวลาเป็นสมาธิก็เป็นสภาวะ เวลามันเกิดปัญญามันก็เป็นสภาวะ สภาวะนี้มันมีการเปลี่ยนแปลงเป็นอนัตตา

สัพเพ ชัมมา อนัตตา สภาวะที่เป็นอนัตตา สภาวะที่เป็นการเปลี่ยนแปลงนี้มัน เป็นสภาวะ แต่ธรรมะไม่ใช่สภาวะ มันคงที่ของมัน เพราะมันเป็นกุปป์ธรรม อกุปป์ธรรม.. กุปป์ธรรมคือสภาวะ แต่อกุปป์ธรรม เห็นไหม ถ้าอกุปป์ธรรมถึงตอนนั้นมันถึงเป็นธรรมะจริง นื่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนตรงนั้น

นี่เขาว่า “ธรรมะเป็นธรรมชาติ ธรรมะเป็นธรรมชาติ”

เวลาคูยกันมันคุกกันได้สภาวะเป็นธรรมชาติ ความเป็นธรรมชาติคือสภาวะที่มันเปลี่ยนแปลง ความเกิดก็เป็นธรรมชาติอันหนึ่ง ความตายก็เป็นธรรมชาติอันหนึ่ง การเกิด การตายมันก็เป็นธรรมชาติอยู่แล้ว มันก็เป็นธรรมะอยู่แล้ว แล้วอะไรที่มันเหนือการเกิด การตายล่ะ สิ่งที่เหนือการเกิดการตายมันมาจากไหน อะไรมันเหนือการเกิดการตายล่ะ มันเหนือการเกิดการตายเพราะมันทั้งสังขารม ทั้งธรรมชาติทั้งหมดเอาไว้มันข้างหลังแล้ว มันพ้นไปจากธรรมชาตินั้น มันพ้นจากวิญญูะไ

กามภพ รูปภพ อรูปภพ.. มันเป็นผลของวิญญูะ คือผลของการเกิดและการตาย แต่ผลของการเกิดและการตายมันเกิดมาจากไหนล่ะ มันเกิดมาจากการกระทำ นี่กรรมคือการกระทำ สภาวะก็เกิดเป็นการกระทำขึ้นมา ถ้าไม่มีการกระทำมันเกิดเป็นสภาวะได้อย่างไร

คูสิ สีนามันเกิดเพราะอะไร? เพราะแผ่นดินไหว แผ่นดินไหวมันเกิดเพราะอะไร? เกิดเพราะพลังงานในแผ่นดิน พลังงานในแผ่นดินมันเกิดมาจากไหน? มันเกิดมาจากการสะสมของพลังงานของมันดันตัวของมันออกมา พอดันตัวออกมามันเกิดอะไรล่ะ มันเกิดอะไรขึ้นมา? นี่สภาวะไ

นี่ธรรมะเป็นธรรมชาติ ธรรมะเป็นธรรมชาติไ ถ้าธรรมะเป็นธรรมชาติเวลาเกิดสินามิกี้ไปนั่งขวางไว้เลย เพราะว่าธรรมจะเข้ามาหาเราแล้ว จะมีธรรมะเข้าสู่ตัวเรา เราจะได้เป็นธรรม

วิ้งหนีทำไม วิ้งหนีธรรมะทำไม ทำไมถึงวิ้งหนีธรรมะล่ะ

นี่ก็เหมือนกัน เวลาเกิดปัญญาขึ้นมานี้เกิดขึ้นมาเพื่ออะไร เกิดขึ้นมา เห็นไหม คูสิ ปัญญาที่เกิดขึ้นมาคือปัญญาที่เกิดจากกิเลส คือเป็นโลกียปัญญา ปัญญาที่เกิดจากเรา เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงว่าศีล สมาธิ ปัญญา.. ถ้าไม่มีสมาธิ ปัญญาที่เกิดขึ้น คือปัญญากิเลสทั้งหมด ปัญญากิเลสเกิดเพราะอะไร? เกิดเพราะภวาสวะ เกิดจากภพ เกิดจากปฏิสนธิจิต เกิดจากฐานที่ตั้งนี้ด้วยการครอบงำของอวิชา ที่นี้อวิชาคือความไม่รู้ ไปตรึกในธรรมะของพระพุทธเจ้าก็ตรึกด้วยความไม่รู้

ธรรมะของพระพุทธเจ้านี้สุดยอดมาก แต่สภาวะธรรมนั้นหลวงตาบอกว่า “ในพระไตรปิฎกนี้เป็นกิริยาของธรรม ไม่ใช่ตัวธรรม!” เป็นกิริยาของธรรม กิริยาเพราะอะไร? เพราะว่าใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา แล้วอธิบายออกมาเป็นกิริยา

คำว่ากิริยานี้ก็ต้องเคลื่อนเข้าไปสู่ใจ เพราะกิริยานี้เพื่อส่งเข้ามาสู่ใจ ธรรมะทุกข้อชี้เข้าไปสู่ใจผู้ประพฤติปฏิบัติ ไม่ได้ชี้ออก ถ้าชี้ออกนี้มันชี้ออกเพราะอะไร? เพราะมันไม่เห็นใจของมัน พอไม่เห็นใจของมันมันก็ชี้ออก ถ้าชี้ออกนี้ตรึกใจ ตรึกเอาวิเคราะห์หวัจจัยธรรมะของพระพุทธเจ้า แต่ไม่ได้วิเคราะห์หวัจจัยธรรมะของตัวเองเพราะอะไร? เพราะไม่มีสมาธิ ไม่มีสมาธิเพราะอะไร? เพราะใจมันไม่สงบ ถ้าใจมันสงบที่ตั้งมันอยู่ที่ไหน นิฐานที่ตั้งมันอยู่ที่ไหน?

นี่ใจสภาวะๆ สภาวะก็เป็นอย่างนี้ นี่คือสภาวะ แต่ความจริงไม่ใช่สภาวะ แต่ต้องอาศัยสภาวะเข้าไป.. อาศัยสภาวะแต่ไม่ใช่สภาวะ อาศัยสภาวะเพราะอะไร เพราะสมาธิเกิดจากอะไร อารมณ์เกิดจากอะไร ถ้าอารมณ์ฟุ้งซ่านเกิดจากจิต แล้วอารมณ์สงบแล้วไปอยู่ที่ไหน? ก็ไปสู่จิต

แล้วจิตมันคืออะไร สมาธิที่มันตั้งมั่นเป็นอย่างไร เพราะไม่รู้จักสมาธิ ไม่รู้จักตัวเอง ไม่รู้จักสิ่งต่างๆ ทั้งหมดเลยแล้วก็ศึกษากันไป ศึกษาธรรมะเป็นธรรมชาติๆ ถ้าธรรมะเป็นธรรมชาติสันามก็วิ่งเข้าไปมันสิ แผ่นดินไหวบอก แหม.. ธรรมะมาแล้ว

นี่ด้วยความเสียใจ ไม่ได้พูดด้วยความสะใจนะ ด้วยความเสียใจกับผู้ที่ประสบอุทกภัย ไม่ใช่ด้วยความดีใจนะ ด้วยความเสียใจ แต่เพื่อเอามาเป็นคติ เอามาเป็นบททดสอบใจเรา ว่าสิ่งนั้นนี่ธรรมะเป็นธรรมชาติๆ ธรรมชาติเกิดขึ้นมาแล้ว ธรรมชาติก็พิบัติเกิดแล้ว เป็นธรรมใหม่? เป็นธรรม.. เป็นธรรมเพราะอะไร? เพราะการเปลี่ยนแปลง

การเปลี่ยนแปลงแล้วมันได้สิ่งใดขึ้นมา? ได้ความเสียใจ ได้ความช่วยเหลือเจือจานกันด้วยน้ำใจ ด้วยการเจือจานกัน นี่ก็เป็นธรรมนะ แต่ธรรมมันมีหลายมีละเอียดขึ้นไป ความหยาบๆ ของมัน เราศึกษาขึ้นมาเราก็สะท้อนใจแล้วเพื่อยับยั้งใจของเรา

ฉะนั้นในปัจจุบันนี้ เมื่อก่อนถ้าไม่เชื่อ ถ้าไม่มีครูบาอาจารย์ที่เป็นหลักเป็นชัย
ขึ้นมาเราก็ไม่เชื่อว่านิพพานมันจะมีอยู่จริง นี่มันหมดกาล หมดสมัย หมดทุกอย่าง

มันหมดไปไม่ได้หรอก เพราะมันมาจากจิตใจ มันมีการเกิดและการตาย มีทุกข์อยู่
นิพพานไม่มีจบหรอก เพราะอะไร เพราะนิพพานก็แก้ตรงนั้นล่ะ ในเมื่อมีเหตุ ผลมันก็
ต้องมี ในเมื่อมีจิต ธรรมะก็ต้องมี นี่มันมีของมันอยู่แล้ว เพียงแต่พวกเราไม่มี
ความสามารถ บารมีธรรมมันไม่พอ พอบารมีธรรมไม่พอมันก็หลัดลอย พอหลัดลอยมัน
ก็เคลื่อนไปตามกิเลสของตัวเอง

แม้แต่ทั้งๆ ที่มีธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าบอก เห็นไหม นี่ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามี ๕,๐๐๐
ปี ต่อไปนี้ธรรมะไม่เคยเปลี่ยนแปลง แต่คนมันไม่เชื่อของมันเอง พอไม่เชื่อก็ตะครุบเงา
กัน ตะครุบแต่อาการของใจ สภาวะๆ นั้นแหละ สภาวะธรรมเป็นอย่างนั้นๆ สภาวะเป็น
อย่างนั้นสภาวะอะไรของมัน

พูดถึงถ้าเป็นจริงขึ้นมา.. การกระทำของเรา คุณิ เราเป็นนักปฏิบัตินะ เวลาเราทำ
ใจให้สงบนี้เราใช้เวลาเท่าไร? เราจะบังคับตัวเราเองขนาดไหนกว่าจิตเราจะสงบซักที
หนึ่ง แล้วสภาวะมันจะเกิดทุกวินาทีเชียว มันเป็นไปไม่ได้หรอก! แต่เวลาคนมันเป็นแล้ว
สิ คุณหลวงตาท่านบอก “เวลาปัญญามันหมุนนะ เวลาปัญญามันถึงที่สุดของมัน มันหมุน
ของมันนี่รุ่งไว้ไม่อยู่เลย” เวลาที่ภาวนาไม่เป็น ภาวนายังไม่ถึงที่สุดละถ้าละดังนะ เริ่มต้น
ขยับผิดไปทุกเรื่องเลย

พยายามทำของเรา ศึกษาของเรา แก้ไขของเรา ดัดแปลงของเรา แต่พอมันจุดติด
นะ หลวงตาท่านบอกว่า “ถ้ามีเชื้ออยู่ที่ไหน ถ้าไฟมันติดแล้วมันจะไหม้ไปเรื่อยๆ ไหม้
จนกว่าเชื้อนั้นจะหมด” นี่พอปัญญา เห็นไหม พอมรรคญาณมันเกิดขึ้นมามันเริ่มเผา
อวิชชาขึ้นไป ทีนี้เอาไม่อยู่แล้วนะ มันหมุนไปด้วยศีล สมาธิ ปัญญา.. ปัญญาที่เกิดจาก
สมาธิมันมีกำลังของมัน มันทำแล้วมันได้ผลของมันนะ มันเหมือนกับคนทำงานแล้ว
ประสบความสำเร็จ โอ้โฮ.. มันอยากทำ อยากเป็น มันหมุนของมัน แล้วมันมีแรงส่งของ
มัน เพราะมันเป็นความจริงของมัน

นี่ใจพอมันเป็นความจริงของมัน นี่โลกุตตรธรรม นี่ปัญญาเกิดจากมรรคญาณ ปัญญาเกิดจากจิต ไม่ใช่ปัญญาเกิดจากการจดจำ ปัญญาเกิดจากการใคร่ครวญ แต่มันก็เกิดจากการใคร่ครวญขึ้นไปก่อน ใคร่ครวญขึ้นไปก่อน ใคร่ครวญจนจิตมันสงบ

การใคร่ครวญทั้งหมด วิธีปฏิบัติทุกวิธีการทั้งหมด ผลของมันคือสมณะ ผลของมันคือความสงบของใจ แต่เราไม่รู้จักผลของมันใช่ไหม เรา ก็บอกว่านี่นิพพานๆ กัน นี่เป็นธรรมๆ กัน แล้วก็เสื่อมหมด พอเสื่อมหมดแล้วก็เสียใจ เพราะอะไร เพราะพอเสื่อมนั้นไปแล้วแล้วมันเหลือสิ่งใด เหลือแต่สัญญาใจ เหลือแต่ความจำอันนั้นได้ เคยจำสิ่งนี้ได้ก็ว่าเคยเป็นอย่างนั้นๆ แต่ไม่เป็น เพราะอะไร ไม่เป็นเพราะมันแสดงออกตามความเป็นจริงของมัน

แต่ถ้ามันเป็นความจริงของมันนะ มันเจริญแล้วเสื่อม เสื่อมแล้วเจริญ คนที่ปฏิบัติแล้วทุกคนต้องผ่านวิฤตติอันนี้หมด คือไม่มีใครปฏิบัติแล้วไปได้ เว้นไว้แต่อันเดียวเท่านั้น จิปาถะปัญญาที่ปฏิบัติเร็วรู้เร็วนี้มีอันเดียว นอกนั้นจะเจริญแล้วเสื่อม เจริญแล้วเสื่อม..

คำว่าเจริญแล้วเสื่อม เหมือนกับการทำงานมันต้องมีความผิดพลาด มันต้องมีอุปสรรค มันต้องมีทุกอย่างขวางหน้าหมดเลย เพราะอะไร เพราะเวลาการเกิดการตายขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “จิตๆ หนึ่ง ถ้าเวลาการเกิดการตายแต่ละชาติหนึ่ง ศพของคนๆ นั้นเอามาสะสมไว้ที่ วัดถุนั้นมากกว่าโลกนี้อีก”

เพราะมันเกิดตายมามหาศาลขนาดนั้น เพราะจิตมันเคยสะสมมาขนาดนั้น นี่ พันธุกรรมทางจิตมันสะสมมาขนาดนั้น แล้วเวลาชำระล้างให้มันง่ายๆ มันเป็นไปได้หรือ ทิ้งๆ ที่มีกรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้แหละ ทิ้งๆ ที่รู้ที่นี้แหละ แต่มันเป็นไปได้โดยยาก

ดูสิ ในอภิธรรมเขาบอกว่าพระอรหันต์ต้องประพฤติปฏิบัติมา บำเพ็ญบารมีมา แสนกัป พระปัจเจกพุทธเจ้า พระพุทธเจ้านี้ ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย นี่มันหมูนของมันมา สิ่งนี้มันเป็นของมันมา เห็นไหม แล้วจะชำระกันง่ายๆ

คำว่าง่ายๆ มันมีของมันนะ มันมีอำนาจวาสนาบารมีของมัน ถ้ามันมีของมัน ขึ้นมามันทำของมันขึ้นมาได้ นี่มันถึงจะเหนือธรรมชาติ เราก็เกิดจากธรรมชาติ ดอกบัว เกิดจากโคลนตม ัญญาอาหารทั้งหมดเกิดจากดิน เพราะมีสารอาหารต่างๆ มันก็เจริญงอกงามขึ้นมา จิตใจของเรานี้มันก็เกิดจากกิเลสนี้แหละ เกิดจากสิ่งนี้เพราะมันเป็นกุศล อกุศล ถ้าเป็นกุศลมันก็กิเลส นั่นล่ะแต่เป็นกิเลสฝ่ายดี กิเลสฝ่ายชั่วก็เป็นอกุศล

ความอยาก เห็นใหม่ ความอยากคือค้นหาความทะยานอยาก แต่นั่นแหละ จันท์นะ คือความอยากหรือเปล่า ความพอใจมันเป็นความอยากหรือเปล่า นี่มันต้องมีพื้นฐานของมันแต่ไม่มีสิ่งใดเลยที่จะรองรับ ต้องไม่มีค้นหาความทะยานอยาก ไม่มีอะไรแล้วมาปฏิบัติ ก็ขอนไม้ไผ่.. นี่ก็ธรรมชาติไง มันก็ล่องลอยไปตามวิญญะนั่นล่ะ แต่ถ้ามันเป็นความจริงมันต้องเริ่มต้น

ดอกบัวเกิดจากโคลนตม เราปฏิบัติขึ้นมามันก็ปฏิบัติขึ้นมาจากกิเลสนี้แหละ เพราะเรามีกิเลส แต่มันมีความดีความหวังดี คุณิ เวลาไปวัดไปวาเขาบอก “ติดดี ติดดี” อ้าว.. ก็ติดดีก็จะติดนะทำไม ติดดีดีกว่าติดชั่ว ติดดีก็อาศัยความดีนี้ไป แต่ความดีอันนี้มันจะแก้ไขเราขึ้นมา

นี่จะบอกว่าถ้าธรรมะเป็นธรรมชาติ ธรรมะเป็นธรรมชาตินี้ เราบอกกันแต่ครั้งทางไป เวลาเราจะเดินทางเราต้องเดินถึงปลายทาง ธรรมะเป็นธรรมชาติ ธรรมะเป็นธรรมชาติก็ครั้งทาง ครั้งทางเพราะการเกิดและการตาย สัจธรรมนี้มันก็เป็นธรรมชาติอันหนึ่ง แต่ผลของมันมันต้องผ่านอันนี้ไปมันถึงจะถึงปลายทางอันนั้น ถ้าเราบอกว่าเราไปเดินครั้งทางว่าธรรมะเป็นธรรมชาติ การเกิดการตาย บวชนี่ก็เป็นธรรมชาติ นี่บวชแล้วนี้ได้อะไรล่ะ บวชแล้วถ้าไม่ปฏิบัติ

นี่ก็เหมือนกัน เกิดมาแล้วในพุทธศาสนา แล้วทำอะไรต่อไปล่ะ.. ธรรมชาตินี้เป็นครั้งทางอันหนึ่งของชีวิต แต่ถ้าถึงที่สุดแล้วมันจะพ้นจากธรรมชาติไปทั้งหมด แล้วจะรู้ว่าธรรมชาติเป็นอย่างไร เหมือนกับตัวคักแต่เลย เวลามันจะเป็นผีเสื้อมันต้องลอกคราบมันออกมา นี่ก็เหมือนกัน เวลามันจะลอกคราบจากธรรมชาติออกมา มันจะลอกคราบจนถึงที่สุดของมัน จิตใจมันจะเป็นอย่างไร มันจะมีเหตุมีผลของมัน แล้วจะรู้ตามความเป็นจริงของมันนะ

นี่เวลาเห็นแล้วมันสลดใจใจ สิ่งต่างๆ มันพิสูจน์ได้ มันเทียบเคียงได้กับอารมณ์ความรู้สึก กับภัยพิบัติที่มันเกิดขึ้น ว่าเป็นธรรมชาติๆ ก็เห็นๆ กันอยู่นี้แหละ แล้วถ้ามันผ่านไปมันเป็นอย่างไร ถ้าผ่านไปมันถึงเป็นความจริงขึ้นมาเนะ นี่คือสังขารม นี่คือความจริง แล้วเราต้องพิสูจน์ขึ้นมาในหัวใจเรานี้แหละ อย่าเชื่อ! เราพูดนี่ก็อย่าเชื่อ กาลามสูตร พระพุทธเจ้าไม่ให้เชื่ออะไรทั้งสิ้น ให้เชื่อประสบการณ์ของตัวเอง ให้เชื่อการปฏิบัติ ไม่ให้เชื่ออะไรเลย แล้วเราปฏิบัติของเราขึ้นมาให้เป็นความจริงขึ้นมา

เวลาไม่เชื่อเนะ เวลาครูบาอาจารย์เราไม่มีหลักมีเกณฑ์ก็ไม่เชื่อกันว่ามีมรรคมีผลเนะ เวลาเชื่อขึ้นมาก็เชื่อกันจนงมงาย เชื่อกันไปกันตามประสาเขาหมด แต่ไม่เชื่อถึงหัวใจของเรา ไม่เชื่อถึงหลักเกณฑ์ของเรา ไม่เชื่อถึงการแก้กิเลสของเรา ไม่เชื่อถึงชีวิตของเรา เพื่อประโยชน์กับเรา เอวัง